

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXII. An Christianis fas belligerare contra Turcas?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AD V. Peccatum potest à pluribus puniri, quando plures offendit.

AD VII. Obligare pendet ex libera intentione Legislatoris.

QVÆSTIO LXXII.

An Christianis belligare fas contra hostes?

MANICHÆI docebant bellum ex natura illicitum esse. Sic & Anabaptistæ, & Oecolampadius. &c. Huc plures adducit S. Patres Erasmus, apud Bell. lib. 3. cap. 14.

LUTHERVS ART. 34. negat licitum Christianis contra Turcam gerere bellum.

SYADENT ILLIS. 1. Quia Voluntas Dei est, v. à Turca, et flagello puniamur. 2. Dei autem voluntati resistere nefas. 3. Quia Ecclesiæ utilior est tribulatio, quam pax. Vnde SCRIP. de matrimonio, cul. at morem Ecclesiæ orantis pro pace. 3. Quia, ait *arsic. 34.* Pontifici sunt peiores Turcis: at stultum est, pro peioribus contra meliores Turcas pugnare.

AVTOR. Odium in Papam huc impulit Lutherum.

DICO AD I. Permittit Deus nos exerceri, hoc sine, vt conuertamur à peccatis, non vt pereamus: Itaque vult vt resistamus molienti nobis interitum, quem Deus non vult. Immittit pestem; non vult tamen ei non resisti.

AD II. Quia tribulatio periculosa est, idcirco eam deprecari iubemur. *Matth. 6. Et ne nos inducas. &c.* Iubemur, *1. Timoth. 2.* Orare pro regibus & pace.

AD III. Absurditatem suam Lutherus, *l. de Visit. Saxon.* postea reuocauit.

QVÆSTIO LXXIII.

An Principis sit dare libertatem Religionis, specie Conciliationis?

ETNASC. omnes Philosophorum sectas admittebant, ait *Aug. 1. 18. de Ciuit. c. 51.* Themistius Philosophus Valenti Imperatori suavit, gratari Deo sectarum esse varietatem, dum ita modis pluribus colitur,

et, sicque pluri, quò difficilius cognoscitur.

PROTESTANTES Spiræ anno 1526. se obtinuisse feruntur libertatem religionis.

SYADENT ILLIS. 1. Quia fides est libera. 2. Quia donum Dei est. 3. Quia experientia constat, cogendo nil profici. 4. Quia Christiani Iudeos, etsi hostes, semper tolerauerunt.

AVTOR. Principis est tueri Catholicam Religionem; non alterius permittere libertatem.

1. Quia, *Prouerb. 20. Rex, qui sedet in solio iudicii, dissipat omne malum intuitu suo. Item, Dissipat impios hæreticos, Rex Sapiens. Psal. 2. Reges erudimini, qui iudicatis terram; seruite Domino in timore.*

2. *Apocal. 2.* culpatur Angelus Pergami habens tenentes doctrinam Nicolaitarum. &c.

3. Contra libertatem eam fancierunt Papæ, decreuerunt Imperatores. Solum tres Imperatores eam indulerunt: Iouinianus, ideo grauiter à Concilio Antiocheno reprehensus. Valens, sed Arianus; & Iulianus Apostata.

4. Rationes sunt: 1. Quia, potestas secularis, & spiritalis sunt iunctæ in Ecclesiâ, sicut corpus & anima: ac huic illud parere debet præterquam protectionem. Cùm autem dissensio in fide sit Ecclesiæ dissolutio, vinculum enim illi est confessio fidei, ideo fidei libertas ei exitialis est.

2. Quia, *Deut. 17.* iubentur occidi, qui non obediunt Sacerdoti. Et, *cap. 18.* pseudoprophetæ exterminari: Et, *Aug. ep. 18. 50* affert exempla Ezechiel, Iosaphat, Iosifæ, &c. destruentium lucos, idolorum sana; populumque ad verum Dei cultum cogentium. 3. Quia, Pax reipublicæ dissoluitur varietate religionum, subnascitur cuique mutua diffidentia: & sic regnum in se diuisum desolabitur.

4. Quia, libertas credendi est libertas errandi in re o-